

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Z P R Á V Y Č S K P

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Členský oběžník

Československého svazu křesťanských pracujících
Švýcarska

1973 - Květen - Číslo 5

V NEDĚLI 1.ČERVENCE

promluví u Husova kamene v Kostnici poprvé katolický kněz. Bude to doktor theologie Alexander Heidler z Maichova.

"Dnes by byl případ Husův posuzován beze sporu jinak.."to jsou slova kardinála Königa na mezinárodním shromáždění v Kostnici před devíti lety při příležitosti 500let.výročí zahájení kostnického koncilu. Hlas této významné osobnosti současného katolického světa nebyl tehdy zdaleka ojedinělý. Zejména po druhém vatikánském koncilu nechybí mezi katolickými theology těch, kteří se Husem zabývají, takřka s určitou něhou, jakou cítíme k člověku svým způsobem obětovanému. Jedním z nich je na př.benediktin Paul de Vooght z kláštera Regina Coeli v belgické Lovan i.

V diskusi o náboženské svobodě na druhém vatikánském koncilu připoměl kardinál Beran tato slova Písma: "Hříšné je to, co nevychází z přesvědčení, to jest z upřímného svědomí". /Řím.14.23/ Jak důrazně zněla tato pravda tehdy z úst člověka, který poznal hřích a jeho následky z tak bezprostřední blízkosti, jako právě kardinál Beran.

S posice této definice nelze dávat v Husově procesu vinu žádně z obou stran. Hus i jeho soudcové, zejména kancléř pařížské university Jean Gerson, byli nepochybně dobří křesťané a katolíci, kterým šlo o očistu církve stížené papežským schismatem a nekřesťanstvím mnoha jejich údů. To, co na sebe, zdá se, především narazilo, byly představy o cestě k této očistě. A poněvadž myšlení obou stran vycházelo z věro-
učné základny, musely na sebe narazit současně i určité interpretace theologické.

Bylo by asi třeba se na chvíli proměnit v Evropana 14. či 15. století abychom pochopili problematiku tehdejší situace v plné šíři. Na jedné straně stál český mistr z města Prahy, vyšvihnuvšího se během posledních 50 let mezi přední v Evropě-zanícený pro Viklifovo řešení a představu o lidech předurčených k ztracení, kterým se nenáleží podrobovat i kdyby seděli na stolci třebas královském či papežském. A na druhé straně bylo popření oprávněnosti této představy a snad i obava jak by to dopadlo v praxi. "Politická vláda zle na zemi se nezakládá na tom, že někdo je předurčen ke spáse...protože by byla nejistá a vratká, ale ustanovuje se podle jiných zákonů"-píše ustaraný Jean Gerson.

Je otázka, do jaké míry bylo či nebylo tehdy už stejně marné chtít zachránit lidstvo, ať jakýmkoliv způsobem-od onoho kusu jeho historie, který tehdy začal a teprve teď snad pomalu končí-a který mu dal chvíle nejenom záporné ale, díky Bohu, i velice kladné.

Mistr Jan Hus umíral na kostnické hranici s modlitbou na rtech. Ne proto, "že to bylo tehdy zvykem"-ale poněvadž byl hluboce uvědomělým křesťanem.

I v naší době je křesťanské uvědomnění velikou silou a nadějí snad ještě větší nežli tehdy před oněmi pěti sty lety. Nezapomente si o tom 1.července přijít do Kostnice něco poslechnout.

Z P R Á V Y Z Č S K P

AMNESTY INTERNATIONAL připravuje na sobotu 16.června podpisovou akci za AMNESTII POLITICKÝCH VEZŇŮ V ČESKOSLOVENSKU. Místem akce je Bern, kde budou podpisové listiny vyloženy ve stánkách Bärenplatz a Zytglogge. Kdo z našich krajanů by chtěl pomoci sbírat podpisy nebo polávat informace na stánku, ať se přihlásí co nejdříve na adr. pí Elisabeth Geiser, Bernstr.39, 3052 Zollikofen. Organizaci Amnesty international, která byla založena již v r.1961 a má ústředí v Londýně, se tu a tam vytýká, že dbá málo o politické vězně v komunistických zemích. Pravda je však taková, že v těchto zemích se nejhůře pracuje, pokud je vůbec dovoleno navázat kontakty, ať s odsouzenci či s úředními místy. Podpisové archy budou tvořit přílohu petice, kterou AI podá čsl.vládě prostřednictvím jejího švýcarského vyslanectví.

DOHODA MEI BONNEM A PRAHOU má být v červnu parafována a možná již i podepsána zahraničními ministry obou zemí. O její potomní ratifikaci nemusí být pochyb. Začalo se o ní jednat již v r.1968 - v čase "pražského jara" dokonce s velkou ochotou obou stran. Pak se zůstalo vězet na "nepřekonatelné" překážce, kterou představoval Moskvou zřejmě úmyslně inspirovaný požadavek ČSSR, aby byla Mnichovská dohoda prohlášena za neplatnou od samého začátku. Teprve letos, když dozrál čas, dal Brežněv pokyn k "ústupu" - oficielně ve své řeči při návštěvě v Budapešti, kde v souvislosti s Mnichovskou dohodou nepoužil poprvé dodatku "od samého začátku". Pak už šlo vše celkem hladce. Koncept dohody má preambuli, 6 článků a 3 dodatkové dokumenty - a představuje vlastně jen základní rámec pro další podrobné bilaterální dohody. Doufejme, že nebude mít nepříznivý vliv na postavení uprchlíků z ČSSR.

KOMUNITARIZMUS je politické hnutí, které vzniklo ve Venezuele a které se dotýká i zásad křesťanské demokracie. V minulom roku sa konal v meste Mérida prvý študijný azajzd tohto hnutia. Pred stovkami účastníkov z celého sveta odzneli prednášky vynikajúcich osobností z politického a kultúrneho života na témy týkajúce sa komunitarizmu v oblasti: politické zriadenie; sociálne a spoločenské štruktúry ľudovej účasti; práca a vlastníctvo vo spoločnosti; makroštruktúra spoločnosti; príspevky pracujúcich na výstavbu spoločnosti. Cieľom Hnutia je vytvoriť spoločenský systém, ktorý by sa vyhýbal nedostatkom a chybám tak komunizmu, ako aj kapitalizmu. Organizátori hnutia priznávajú, že napriek mnohým snaženiam a návrhom ide o problémy, ktorých riešenie ich len očakáva. Zostáva nám iba so záujmom čakať na uverejnenie ďalších prác a poznatkov.

SENZACI ZPŮSOBIL DIMITRIJ M. PANIN svou curyšskou přednáškou o poměrech v Rusku. Panin je kamarád Solženicinův a bývalý sovětský politický vězeň, kterému se podařil útek do svobodného světa. To, co působilo na posluchače především objeveně, bylo vyprávění Paninovo o odporu proti režimu širokých ruských lidových vrstev, o milionech buněk odporu, které nazývá "mikrobratrstvím" a o posměchu, kterému se režim "těší" u mládeže. Je charakteristické pro současnou atmosféru na západě, že mu to zde mnoho lidí, ovlivněných oficiálními publikacemi, nevěří. A přece by stačilo si vzpomenout na příkl. na to, jak vypádelo před 1968 v oficielním zrcadle Československo - a co se pak ukázalo být skutečností.

Koncem dubna byl v ČSSR REVIDOVÁN TRESTNÍ ZÁKONÍK. Nejvyšší trest byl opět zvýšen z 15-ti na 25 let. Touto nejvyšší sazbou může být potrestán na př. pokus o útěk ze země nebo porušení t. zv. státního tajemství. Policie obdržela právo zadržovat a otevírat dopisy a provádět domovní prohlídky podle vlastního uvážení. Obhájce bude obžalovaným nadále určovat sám příslušný vládní orgán. Zprísňen pak bude též režim ve věznicích. Všechny úpravy prý vycházejí z "humanistického charakteru socialistické společnosti".

Ú V A H Y - D O K U M E N T Y

V ČESKOSLOVENSKU "normalizace" i v oblasti náboženské.

Katolická církev v Československu má 13 diecezí, 6 v českých zemích, 6 na Slovensku a jednu řeckokatolického obřadu na východním Slovensku. Až do poslední doby jen dvě dieceze měly svého biskupa; v Litoměřicích byl Mons. Štěpán Trochta a v Praze apoštolský administrátor Mons. František Tomášek. Slovenské dieceze neměly žádného biskupa. Dieceze, které neměly biskupa, spravovali kapitulní vikáři, jmenování anebo volení, ale bez souhlasu a vědomí Vatikánu. Byla to jistě situace velmi tíživá pro církev také proto, že scházelo hierarchické spojení mezi Vatikánem a Československem. O zlepšení této situace bylo jednáno již v r. 1970, ale jednání byla přerušena, protože se ukázalo, že pražská vláda neměla zájem na jejich pozitivním výsledku. Pak v listopadu 1972 byly rozhovory najednou opět obnoveny, tentokrát však z podnětu Prahy. Byly velmi obtížné a zdoluhavé, protože Československá vláda se bála, aby nějakou příznivou dohodou s Vatikánem neposílila postavení katolické církve v Československu. Proto také dohoda, která vyšla z těchto jednání, je velmi omezená. Byli jmenováni čtyři noví biskupové, jeden pro českou a 3 pro slovenské dieceze. Mons. Josef Vrána, jmenovaný apoštolským administrátorem arcidieceze Olomouc, byl vyloženě kandidátem režimu. Mons. Ján Pásztor, nový biskup v Nitře a Mons. Julius Gábriš, jmenovaný apoštolským administrátorem v Trnavě, byli přijatelní pro režim i pro Vatikán. Čtvrtý, Mons. Josef Feranec, jmenovaný biskupem v Banské Bystrici, byl spíš kandidátem Vatikánu.

Zajímavé jsou okolnosti tohoto nového vývoje vztahů mezi církví katolickou a československým komunistickým režimem, pokud lze vůbec mluvit o vývoji. Je jisté, že Vatikán se snaží dojít k nějaké dohodě s politickými realitami všude ve světě a tedy i v komunisty ovládané východní Evropě, a to ve snaze usnadnit církvi existenci a zajištění její působení. Vychází ze zásady, že církev bez biskupské hierarchie a autority je v nebezpečí úpadku a rozkladu. Také papež Pavel VI se vyjádřil, když oznamoval jmenování čtyř nových biskupů, že církev v Československu byla v nebezpečí, že ztratí úplně biskupskou hierarchii, protože na Slovensku už nebyl ani jeden biskup. Proto celkem ochotně přijal nabídku z Prahy k obnovení jednání.

Klade se otázka, proč najednou tento změněný postoj československého komunistického režimu. V první řadě je třeba položit důraz na to, že jde o změnu postoje vůči Vatikánu, protože na postoji vůči církvi a náboženství se nic nezměnilo. Zůstává stejně nepřátelský. Nový postoj vůči Vatikánu je odrazem moskevské politiky připravit vhodnou půdu pro evropské uspořádání, jaké chtějí Sověti docílit prostřednictvím Evropské konference pro bezpečnost a spolupráci. Vatikán sice v politické mezinárodní mašinérii představuje jen malé kolečko, ale značně důležité, vzhledem k svému morálnímu vlivu, který má na obou stranách dělicí čáry. Aby tedy Československo nekazilo dobrý dojem, který si západní politická veřejnost může vyvodit z toho, že v Maďarsku a zvláště v Polsku komunistické režimy dospěly k jakési limitované spolupráci s Církví, musela i Praha hledat nějaký modus vivendi. Netřeba pochybovat, že by to neudělala nikdy z vlastní iniciativy. Dostala podnětnou radu z Moskvy.

I tak se však klade otázka, zda tato omezená dohoda mezi Prahou a Vatikánem znamená obrat v církevní politice Prahy, či jen dočasnou taktiku - a jaký vliv bude mít na dosavadní obstrukční politiku režimu

vůči církevní správě a náboženské praxi. Dosavadní postoj vůči náboženství a víře byl naprosto nepřátelský. Nejlépe to osvětlí citace z oficiálního komunistického tisku.

OBRANA LIDU, list československé armády, píše ve svém vydání ze 17. února pod nadpisem - Sedá eminence ve službách kapitalismu - že když v r. 1968 pravice uvolnila prostor protisocialistickým silám a ty spolu s antikomunistickými centry Západu zaútočily proti socialismu v Československu, nechyběl v této frontě s černým praporem ani Vatikán... Vatikán prý, podle psaní Obrany lidu, pomocí svého aparátu se snaží lidem namluvit, že válka proti socialistickým zemím by byla vedena i na záchranu "křesťanské civilisace". Představuje i moderního kapitalistu. Investuje do zbrojního průmyslu a tak se podílí i na válce ve Vietnamu. Svůj hrubý útok na Vatikán a církev Obrana lidu uzavírá takto: "Proto slova Vatikánu o lásce k bližnímu, proti válce a za mír mezi národy znějí falešně a jsou v nich skryty vždy ostny antikomunismu."

Ideologický časopis československých komunistů TRIBUNA píše ve svém vydání ze 14. února pod nadpisem - Komunisté a náboženství - že marxisté považují za jednu z nejkrutějších deformací svobody lidského svědomí jeho zotročení náboženskou ideologií! Komunistická strana v žádném případě není lhostejná k tomu, jaký postoj k náboženství zaujímají její členové. Náboženství a víra, jako zvrácený výklad světa, jsou neslučitelné s příslušenstvím ke straně. Boj s náboženstvím je součástí každodenního třídního boje."

Je těžko představitelné, že by systém s těmito zásadami mohl myslet upřímně nějakou dohodu, která by pro církev a náboženství mohla znamenat vývoj k lepším časům.

B.B.Řím

X X X X X

OTEVŘENÝ DOPIS ADELY OSSIPOVÉ o příživnictví a právu na svobodnou práci.

Předsedovi KGB-Andropovi Juriju Vladimíroviči-Občane ministře!

Obracím se na Vás po marných rozmluvách a korespondenci s pracovníky 24. oddělení Správy města Moskvy, kteří, poštváni KGB, mne stále obtěžují svými vyhrůžkami a předvoláními. Žádá se, že důvod pro tato pronásledování je v tom, že nepracuji pro stát.

Byl mi odebrán osobní průkaz na 20 dní, což je nezákonné. Tři cizí osoby, které přišly 1. XI. nezvané až k lůžku mé poloochrnuté matky, vyhrožovaly mě a mému muži zatčením. Nejprve za příživnictví a pak za vydávání časopisu "Věče". Slabé srdce nemocné nevydrželo tento pokračující útok. Opakovaný srdeční infarkt ukončil její život. Byla to vražda.

Tuto oběť si na mé rodině vynutil náš "zákon o práci". Jako žena a člověk chci přinést trochu světla do nezákonnosti a amorality tohoto podivného "zákona".

Až dosud znaly národy jen všeobecnou vojenskou povinnost. Zásada svobodné práce nebyla však znásilněna žádnou, sebebarbarštější vládou, s výjimkou otroků a válečných zajatců. Člověk jako občan byl vždy v této situaci svobodný, dokonce až k volbě smrti hladem. První, kdo zavedl všeobecnou pracovní povinnost, byl Hitler, když se intenzivně připravoval na válku. Stalin používal nucenou práci a jejích pekelných metod ve velkém rozsahu ve vězeňských táborech. OSN, která přihlížela k této nedávno učiněné zkušenosti nejnovějších dějin, vydala v r. 1957 konvenci "o zákazu nucené práce". Jako výsměch to muto rozhodnutí zavádí naše země o čtyři roky později všeobecnou pracovní povinnost - pod pláštěm boje proti lenosti. Tedy opět nové možnosti tlaku, represálií a štvanic. To se ukazuje zvláště v oněch případech, ve kte-

rých člověk ještě zaměstnaný je vysmíván, aby byl učiněn povolným. Nepodaří-li se to, je nežádoucí osoba propuštěna-vyhozena. Potom se pošle milice s hrozbou zatčení nebo vypovězení do koncentračního tábora pro příživnictví. Tak se to stalo mně.

Tento zákon nikterak neobohatil a nezkrášlil život demokratickou důstojností, nýbrž zničil poslední stopy volnosti milionům lidí. Svoboda pohybu klesla na nulu, odhlížíme-li od služebních cest a dovolené. Tento zákon umožnil psychologický teror se strany zvláštních pověřenců osobních oddělení, která jsou v každém podniku prodlouženou rukou KGB. Nikdo nemá nyní žádné právo se "ukrýt", třeba jen dočasně, v rodině a žít ze svých úspor. Nová trýznění, nová pokoření. Ve všech dotaznících, nutných pro příjetí do prac. poměru, je nezbytná otázka-proč došlo k přestávce v pracovní činnosti. Správa domu sbírá periodicky od svých obyvatelů potvrzení o pracovní činnosti, aby odhalila případné zahaleče.

Myslím, že ve zdravé společnosti s psychicky zdravými členy, by se nikdo neodvážil nazvat tento pseudozákon zákonem. Avšak náš lid, který už viděl tolik zrad, který ztratil důvěru, který je zvyklý na sebekřivození a poslušnost, necítí už žádnou bolest a nemá už žádné připomínky. Naši zákonodárci pak vůbec už neznají ono dilemma, které má být vlastní všem zákonotvorným procesům a které nedovoluje zničit spojení s duchovními a morálními podněty. Jenom ti, kteří jsou zaměřeni k neomezené moci a čistému hmotářství jsou schopni vytvořit takové zákony jako je "zákon o práci". A k čemu vlastně čistota právních věd, když je každý pracující stejně formován jen k tomu, aby byl co nejvíce užitečný. Každá osoba v podniku je fixována, pozorována a ideologicky formována povinnými návštěvami schůzí, politickým vyučováním, lekcemi, podnikovými soudy atd. A tak je každému dříve či později odnata nejen jeho práce ale i jeho duše.

Zákon o práci je zvláště ohavný ve vztahu k ženě, která vidí své největší štěstí v práci pro rodinu a v životě v rodinném kruhu.

Následující příběh hraničí již s naprostou krajností. N. Emekina jela ke svému příteli, který byl pro příživnictví vypovězen na druhý konec světa, do Krasnojarska. Objevíli se u ní úředníci, kteří žádali její pracovní průkaz-jinak by byla také vypovězena pro příživnictví-kam ještě? Je amorální posílat ženy pracovat do podniků-následek je více společenských zločinů než úspěchův jejich potírání. Výsledkem jsou prázdné domovy a děti ošizené o nejcennější společenství s matkou a vyrůstající jako podvržené. Rodiče umírají osamoceně ve stát. nemocnicích, nikdo nemá čas je opatrovat. Hroby jsou zpustlé. Rodiny rozrušené-Zkáza mravů. Muž odcházející denně za prací, vrací se normálně večer ke své ženě jako ke zdroji života. V těchto odchodech a návratech se udržuje lidská osobnost v rovnováze. Dnes se však setkávají jen ke spánku dva vyčerpané automaty. Lidský život je zničen ve "jménu zákona o práci". Domtohoto zákona vyústují začátek a konec nelidských právních věd. Po jeho schválení se octla lidská práva v hrozném nebezpečí. Veřejnost by se měla odvážně vzchopit a zasadit se o právo člověka rozhodnout o své činnosti. Ochota, nadšení a smysl pro povinnost může být jen tam, kde není pracovní donucení. A tam, kde není pracovní svoboda, se pracuje jen z donucení!

Podepsána A. Ossipova.

Autorka tohoto dopisu je žena básníka V. I. Ossipova, nar. 1939. R. 1959 byl vyloučen z Komsomolu a z university pro protestování proti uvěznění kolegy. R. 1960 uveřejnil první na stroji psaný mládežnický časopis "BU-MERANG" jako samizdat. R. 1961 byl zatčen a odsouzen k 7 let. prac. tábora, za spolupráci na časopise "Phoenix". Po 7 let. byl propuštěn. R. 1971 vydává opět samizdat, tentokrát ručně psaný časopis "VEČE"/staroslovanský výraz pro lid. shromáždění/. Přiznává se k redaktorství a tvrdí, že vydávání časopisu, jehož účelem je pěstování národní, ruské kultury a ruské vlastenecké tradice, není proti zákonu.

X X X X X X X

*Unsere hohen
Leistungen und
das weltweite
Ansehen
verdanken wir
dem Teamwork
tüchtiger
Berufsleute*

SULZER

